גליונות לעיון בפרשת השבוע

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ שנה רביעית

יוצא לאור ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

==========

נח (תשי"ה) פרק ז'

א. שאלות מבנה וסגנון

xx1. נסה לבאר למה שנה הכתוב בפרקנו מן הפרק הקודם.
ר י"א ותשחת הארץ לפני האלוקים. - י"ב וירא אלוקים... - י"ג ויאמר אלוקים... קץ כל בשר... כ"ב. ויעש נח ככל אשר צוה אותו אלוקים.
לעומת זאת ז': ויאמר ה' לנח בא אתה... ה'. ויעש נח ככל אשר צוהו ה'.

xx2. ולמה שנה שוב בפרקנו פסוק ט"ז כאשר צוה אותו אלוקים.

3. י"ז. למה הזכיר הכתוב את העופות בסוף שלא כסדר בריאתן א כ-כ/ה?

4. הסבר את הסדר השונה בפסוקים הבאים:
כ"א בעוף ובבהמה ובכל השרץ... וכל האדם.
כ"ג מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים.

5. פסוקים י"ז-י"ח-י"ט-כ'.
שים לב לתאור
בכמה שלבים מתוארת הצפת הארץ בתקופת ארבעים היום בפסוקים אלה?
מה ההבדל בין שני הפעלים הנזכרים בפסוקים: ר ב ה - ג ב ר ?
עיין רמב"ן י"ח וטעם ויגברו המים. שים לב לשני פרושיו!

6. פסוקים כ"א - כ"ד.
ע"י אלו אמצעים ספרותיים נוצר בלב הקורא הרשם המחריד של כליון גמור?

ב. דור המבול

רש"י י"ג ד"ה בעצם; ט"ז ד"ה ויסגר ה' בעדו עד "ופשוטו" (וע' רש"י יחזקאל י"ד י"ד)

1. תן הסבר פסיכולוגי להתנהגות דור המבול כפי שהיא מתוארת במדרש!

xx2. נסה להסביר, למה לא תארה התורה כלל את התנהגות דור המבול בבוא העונש?

ג. שאלות ודיוקים ברש"י

xx1. ג' ד"ה גם מעוף השמים — באר את דבריו.
מצא סעד בלשון פסוק ג' לדבריו!

2. ה' " ויעש נח — מניין לו לרש"י שכן הוא, ואינו מוסב לעשית התיבה ולא ללקיחת בעלי החיי?

xx3. יא " נבקעו — מה קשה לו?

4. כ"ב " נשמת רוח חיים — הרא"ם (ר' אליהו מזרחי): לפי דעתי שהגירסא בדברי רש"י "נשימה של רוח חיים" ביו"ד ולא "נשמה". (וכן גם מודפס בהרבה מספרינו)
מה קשה ברש"י ומדוע יש לתקן את הגירסא כאשר תיקנה הרא"ם?

ד. י"ג בעצם היום הזה. רש"י ד"ה בעצם; דברים ל"ב מ"ה ד"ה וידבר ה' אל משה בעצם...
רמב"ן: ויקרא כ"ג כ"ה ד"ה בעצם היום הזה עד "וכן אמר אונקלוס" ומן "והנאמר במקומות הנזכרים" עד "ואמר יחזקאל המה ואבותיהם".

1. כיצד מפרש רש"י את המלה "בעצם"?

xx2. במה סותרו הרמב"ן ומה הם שלשה הפרושים שהוא מציע למלה זו?

ה. ט"ז ויסגר ה' בעדו. ע' ת"א נחלת יעקב, מלבי"ם
מלבים: ומאז היו כאלו יצאו מן העולם הישן שנגזר עליו השחת והם חוץ לעולם, עתידים ללכת על פני המים ומסוגרים מהשגחת ה' שלא יקרב אליהם המשחית, ועל זה אמר "ויסגר ה' בעדו", שזה ההשגחה הפרטית החופפת על נח.
נחלת יעקב: על ידי שצוהו לעשות התיבה וליכנס לתוכה - זו היא סגירתו.

1. בפני איזה קושי עומדים שלשת המפרשים ובאיזה כוון הם משתדלים לתרצו כל אחד לפי דרכו?

2. במה שונה מהם ראב"ע ט"ז ד"ה והבאים זכר ונקבה החל מן "וטעם ויסגר ה' בעדו" עד "כלם מתים"?

ו. שאלות בקיאות:

1. רש"י י"א ד"ה תהום רבה היכן מצינו רעיון זה בתנ"ך או בדברי רש"י?
2. " י"ב " ויהי הגשם " " " " " " " "

- -

תשובות או שאלות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ, ירושלים, קרית משה.